

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepł. podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr		Stos. Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
8 6 27 ^o	3 ^o 754	17° 17	2 6.	82	Wschodni	Chmurno	Deszcz Grzmoty i Błyskaw.
2 3.	496	24.	6 6.	89	„ Południowy	„ Pogoda z Chmurami	
10 4.	581	17.	5 6.	33	„ Zachodni	„ Pochmurno	
9 6 27 ^o	3 ^o 598	16° 16	4 5.	56	„	Chmurno	Deszcz mały Grzmoty i Błyskaw.
2 3.	563	24.	2 8.	25	„ Południowy	„ Chmury	
10 3.	900	17.	8 6.	37	„ Pu. Zachodni	„ Pochmurno	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Nro. 14039.

DYREKCJA POLICYI

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Już po dwakroć była Dyrekcyja Policyi zpowodowaną, mianowicie pod dniami 16 Marca i 6 Kwietnia r. b. N. 3869 i 5092 D. D. P. ostrzedz Mieszkańców Miasta Krakowa przez publiczne obwieszczenie, pod rygorem surowej kary, ażeby fałszywych, a spokojnych mieszkańców zatrwających wieści uie wymyślali, i takowych nie rozgłaszali.

Gdy mimo tego i teraz jeszcze zdarzają się wypadki że ludzie złośliwi, niespokojni, podobnych rozgłaszać się dopuszczają; Dyrekcyja Policyi przeto mając na celu zabezpieczenie spokojności Mieszkańcom tutejszym, i chcąc ażeby obwieszczenia na czele powołane należyty wzięły skutek, na zasadzie upoważnienia Jego Excellencyi Szefa Rządu Cywilno-Wojskowego postanawia: iż ktokolwiek dopuści się rozszerzenia jakowych bądź pogłosek na zdziałanie postrachu, w Publiczności wymierzonych, jako burzyciel spokojności publicznej, karze aresztu Policyjnego ścisłego przez miesiąc jeden, lub według stanu osoby karze cielesnej ulegnie.

Kraków dnia 10 Sierpnia 1846 r.

Dyrektor Policyi

KROEBL

Sekr. Ducillowicz.

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 4 Sierpnia. —

Wiarogodne przypadki pogrzebania ludzi w stanie letargu i pozorniej śmierci zostających,

niemniej zdarzenia powrotu do życia tych co za umarłych byli poczytani, oraz zabezpieczenie ogółu ludności od wpływu szkodliwych wyziewów z ciał zmarłych gnijących, dały powód do nporządkowania w kraju tutejszym smętarzy i zaprowadzenia domów przedpogrzebowych, z których jeden wzorowy stanął już i wykończył się przy ulicy Wareckiej. W domu tym są następujące oddziały: 1) Sala do przechowywania osób w stanie śmierci pozorniej będących. 2) Sala do wystawiania ciał osób nieznanomych z pochodzenia i nazwiska. 3) Sala sekcyjna. 4) Kaplica, w której ubożsi mogą być po śmierci wystawiani, za małą opłatą, przez czas przedpogrzebowy.

— Poznań 27 Lipca. —

Sledztwo w sprawach obciążonych o udział w ostatnich tutejszych rozruchach, będzie do października r. b. o tyle ukończone, że osoby uwięzione będą mogły być odesłane pod zarządek do sądu wyższego. Tam jednakże sprawy ciągnąć się jeszcze przez cały rok mogą, co każdy, kto tylko ma o muóstwie toczących się spraw wyobrażenie, łatwo potrafi pojąć.

Dziś rano aresztowano tu syna dyrektora Jarochowskiego.

— Paryż 27 Lipca. —

Słychać, że Król nie zagai krótkiego zgromadzenia izb, które się dnia 27 sierpnia rozpocznie i ograniczy na roztrząśnieniu pełnomocnictw.

Królewski jeneralny prokurator w Quimperle wydał dnia 15 b. m. okólnik do Merów różnych gmin powiatu, z którego okazuje się, że tam starają się otwarć kupować głosy wyborców; za jeden głos płacą 500 do 1000 fr. Jeneralny prokurator spodziewa się, że Mero wie wspierać go będą w ukaraniu tak niegodziwego postępowania.

Z Algieru pod dniem 19 lipca donoszą: »Minister oświecenia publicznego, pan Salvandy wsiadł na fregatę *Montezuma*, aby zwidzić Koustantynę i osady wschodnie.«

Dz. *Echo de Vesonne* donosi o przybyciu marszałka Bugeaud do Excideuil.

D. 20 b. m. pod Saint Etienne de Baigorry i w sąsiednich dolinach panowała straszna burza z gradem, i zniszczyła do szczętu winnice i zboże, które powiększej części jeszcze na pniu stało. W tym samym dniu podobne nieszczęście dotknęło okolice na pochyłości gór Jura pod Orgelet i Orme. Drzewa powyrwane zostały z korzeniami, sнопki na polu porozpraszane. Stóletnie kasztany powalone zostały pod Saint Amour i Coligny, w Nonthony dom wyrócouy, dach cynkowy jednego gmachu w Poitte zwinęty w trąbkę jak papier i zrzucony. Żadna pamięć ludzka nie sięga takiej burzy, jakiej doznano w tamtych okolicach.

W teatrze sztucznej jazdy przy rogatkach Guiarda wybuchł straszny pożar, który wielką część tego zakładu w perzynę obrócił. Z wielką trudnością zdołano konie wyprowadzić.

Dziś na giełdzie podniosły się papiery publiczne, w skutku wyższych kursów w Londynie i rozszerzonych tam pogłosek, że lord Rusel w kwestyi cukrowej będzie miał większość.

W czwartek zwidzał Król fortyfikacje warowni Vincennes; poczem mustrował przykomenderowany tam oddział gwardyi narodowej. Zakazano wszelkim robotnikom, aby w czasie pobytu Króla nie znajdowali się ani w obozie ani w fortyfikacjach. Gdy Król zwidzał obóz, odkryto jednak jednego robotnika w budynku ukrytego, który lubo się zaklinał, że go ciekawość spowodowała do przestąpienia owego rozkazu, został jednak uwięziony.

— *Londyn 24 Lipca.* —

Według ostatnich wiadomości z Brazylii, minister spraw zagranicznych zawiadomił izby, że, jak tylko rząd brazylijski otrzymał wiadomość o postanowieniu rządu angielskiego, poddawania pod sądy angielskie brazylijskich niewolniczych okrętów, natychmiast przerwał układy z Anglią względem traktatu żeglugi i handlu.

Dziennik *Sun* z niewątpliwego źródła zapewnia, że p. Peel postanowił całą siłą wspierać nowe ministerstwo w kwestyi cukrowej.

Ostatnie wiadomości z Singapore donoszą o podróży Dra Leishart przedsięwziętej po Australii w celu odkryć. Dr. Leishart w towarzystwie naturalisty Gilbert i 6 innych osób wyruszył w październiku 1844 r. z Morcton Baj, środkowego wschodniego hrzegu Australii, aby w kierunku północno zachodnim w poprzek kraju, dostać się do warowni Essington (czy Effington) w środku północnego nadbrzeża leżącej. Ale z powodu wysokiej płaszczysty i braku wody nie mógł się trzymać najprostszej drogi; mógł tylko na 6 do 7 stopni oddalać się od brzegów, i po 15 miesięcznej podróży, w grudniu 1845 r. dostał się do Essington. Badacz

natury Gilbert, w bliskości odnogi Carpentaria, utracił niestety życie w skutku napaści z strony krajowców.

Choroba ziemniaków znowu się ukazała w Irlandyi i z tą samą mocą jak w r. z. Dzienniki i listy prywatne z Cork, Clare, Sligo, Uster, Westmeath i z innych miejsc, zapowiadają, że zbiór ziemniaków będzie jeszcze gorszy niż w roku zeszłym.

Globe pisze w swym giełdowym artykule o stosunkach handlowych z Chinami: »W wielu względach, ostatnie wiadomości z Chin są pocieszające dla świata handlowego; przekonują bowiem że władze chińskie w interesach handlowych okazują się daleko liberalniejszymi, niż się tego spodziewać mogliśmy po tak uporczywej wojnie. Zdają się one być bardzo skłonni do udzielenia handlowi wszelkich ułatwień; nawet sam dwór pekingski, jeżeli dochody celne pomyślnie wpłyną na dochody publiczne, gotów jest uczynić zachęcenia do handlu zagranicznego. Interes własny przyczyni się tam jak wszędzie indziej bardziej do usunięcia zastarzałych przesądów, niżby to siła moralnego przekonania zdziałać zdołała. Ustanowienie wielkiej liczby tłumaczy w Kantonie przez same władze chińskie, będzie bardzo korzystnem dla naszych kupców, niemniej jak udzielone pod pewnymi warunkami pozwolenie, przewożenia parostatkami nietylko pasażerów ale i towarów.

— *Madryt 21 Lipca.* —

Najstarszy syn Infanta Don Francisco de Paula, zdaje się być rzeczywiście tym szczęśliwym xięciem, dla którego dwór francuzki stara się o rękę królowej Izabelli. Posel francuzki nietylko urzędnikom pałacowym, posiadającym jego zaufanie, oświadczył, że konkurencyja tego Infanta jaknajściślej będzie przez niego popierana, ale nawet objawił to osobom większy wpływ mającym, a mianowicie znanemu bankierowi Salamanka. Infant ten został istotnie zaproszony, aby przybył z Pampelony i obecnością swoją uświetnił wspaniałą ucztę, jaką młoda królowa zarządziła na dzień 24 lipca, jako uroczystość imienin swjej matki. Wszyscy obecni tu senatorowie i deputowani będą mieli sposobność uważać na tym balu, czy młoda królowa miłszem niż dotychczas okiem spoglądać będzie na obiecane go jęj ze strony francuzkiej małżonka. Dzienniki progresistowskie uważają w tej nagłej protekcyi udzielonej Infantowi, zastawione na niego sidła.

Tutejsi deputowani, należący do umiarkowanego stronnictwa opozycyjnego, upraszali naczelnika politycznego o pozwolenie na publiczne zgromadzenie, w celu naradzenia się nad wyborami. Naczelnik oświadczył, że zgromadzenie to uważa za zbyt bezużyteczne, bo wybory nie są niczem innem, jak tylko »polityczną zabawką karnawałową.«

Duchowni, których rząd wysłał był na wyspę Fernando-Po, dla nawracania mieszkańców tamtejszych do chrystyanizmu, ulegli niestety tamecznemu klimatowi oraz brakowi żywności,

oprócz tylko jednego ojca Hieronima de Usera, który już pasując się ze śmiercią zabrany został przez obcy okręt i do Anglii zawieziony, z kąd tu niedawno przybył. Według jego zeznania, krajowcy na wyspie Fernando-Po są łagodnego charakteru i skłonni do nanki ewangelii.

Przed 5 dniami wybuchł pożar w lasach królewskich w Prado, i dopiero wczoraj został ugaszony po zrzuceniu szkód nieobliczonych; 2,000 robotników zajętych było zapobieganiem dalszemu szerzeniu się tego zgubnego żywiołu.

— *Rzym 18 Lipca.* —

Słychać, że kardynał Gizzi mianowany będzie w pierwszych dniach przyszłego tygodnia Prm sekretarzem Stanu. Sprawami wewnętrznymi i zagranicznymi kierować ma z dwoma pomocnikami (Substitutami). Wszyscy prezesi różnych galezi administracyjnych zgromadzić się mają pod jego kierunkiem na radę.

— *Konstantynopol 16 Lipca.* —

Z liczby 1900 żołnierzy morskich, którzy mieli prawo po wysłużeniu przepisanych lat, do uwolnienia ze służby, blisko stu upraszało o powtórne przyjęcie ich do służby, jakoż zajęli zaraz pod swemi chorągiewami dawne miejsca; zaś wszyscy inni w obec sułtana zostali uwolnieni i powrócili do swych domów.

Pod niebytność posła pruskiego, pana le Coq, który wyjeżdża za urlopem do Berlina, sprawami poselstwa pruskiego kierować będzie sekretarz legacji hr. Perponcher.

Posel angielski, Sir Stratford Canning, miał d. 11 pożegnane u sułtana posłuchanie.

— *New-York 2 Lipca.* —

Dz. *Philadelphia United States Gazette*, którego korespondencyjne artykuły z Washingtonu zwykle z bardzo dobrego pochodzą źródła, donosi ztamtąd, że oddzielne poselstwo prezydenta wezwie wkrótce kongres o wydanie listów korsarskich. Ten wniosek ma się zasadzać na raporcie konsula amerykańskiego w Rio Janeiro, według którego wody przy brzegach Brazylii niepokoje są przez uprzywilejowanych korsarzy pod banderą meksykańską, ci już zatrzymali jeden okręt angielski.

Według innej wiadomości, prezydent Polk za doradą biskupów katolickich w Stanach Zjednoczonych postanowił kilku jezuitów, ale bez charakteru politycznego, posłać do Meksyku, w celu przywrócenia pokoju, który amerykańskie gotowi są przyjąć z powodu wzrastających ciągle kosztów wojennych.

Raporta z widowni wojny, dochodzące z Brazos Santjago do dnia 20 czerwca, potwierdzają, że amerykańskie pod pułkownikiem Wilsonem zajęli d. 10 czerwca miasto Reynosa; wojska meksykańskie opuściły je, a mieszkańcy nie stawili żadnego oporu.

Pod Vera-Cruz (port meksykański) stały d. 8 czerwca dwie amerykańskie parowe fregaty, które utrzymywały blokadę. — Z m. Meksyku donoszą, że Paredes rzeczywiście postanowił

objąć dowództwo nad wojskiem meksykańskim na granicy północnej. Jeżeli wykona swoje postanowienie, trudno mu będzie powrócić do stolicy.

Rozmaitości.

XIĄŻĘ CONTI.

(Ciąg dalszy.)

„Ach, mój Boże, coż to się dowiaduję!“ zawołał Monseigneur. „Mój kuzynie, król żąda mówić z tobą; szukają cię w Isle d'Adam. Musisz natychmiast do Marly odjechać. Pojadę tam niezwłocznie za tobą, mój kochany kuzynie.“

A mówiąc to, ścisnął król rękę xciu de Conti, który nie mógł pojąć co się stało.

„Monseigneur, racz mi powiedzieć, proszę, czy mamy wojnę? Otrzymamże wreszcie dowództwo nad armią?“

„Nie, nie; wojny niema; lecz otrzymasz w istocie dowództwo. Cieszę się z tego, gniewam się na to, ale koniec końców, wart jesteś tego. I masz się czem pochłubić; pragniesz sławy, i będziesz miał jej podostatkiem.“

„Monseigneur, proszę, gdzież to chcą mię wyprawić? Do Niemiec, czy do Węgier, czy dokąd?“

„Nie mogę ci tego powiedzieć. Idź do króla; czeka on już na ciebie. Będę niezadługo sam w Marly, i wybadam tamtejsze fizjonomie. Adieu, spiesz się.“

Po tych słowach skinął Monseigneur ręką i odszedł.

Gdy xiążę Conti przybył do Marly, król był na przechadzce, i tamże udał się xiążę za nim. przyjęto go tym razem z niezwykłą uprzejmością.

„Przybywasz bardzo późno, xiążę!“ -- rzekł król -- „kazałem ci szukać w Isle d'Adam, ale cię tam nie było.“

„Tak jest, Sire, przybywam z Chantilly, gdzie z xiężną Conti się widziałem.“

„Mylił się xiążę; jest ona tutaj; kazałem ją prosić do siebie.“

Po tych słowach wzięta cała rozmowa inny obrót. Zamek Marly, od niedawna dopiero przez Ludwika XIV. zamieszkały, doznawał prawie co tydzień nowych odmiann. Wielki monarcha zmuszał nawet naturę utworzyć mu za pieniądze zachwycającą siedzibę. Park w Marly, prawie tak piękny jak wersalski, nie miał sobie równego w całej Europie. To też lubił go Ludwik XIV. nad wszystkie inne.

Pośród wszelkich pochlebstw dworskich, był xiążę Conti ciągle zamyślonym. Ciekawiła go nie mało zagadka jego spiesznego przywołania do króla, lecz oraz przejmowało go jakies posępne, niewytłómaczone przecucie. Takimi to bywają już wszystkie tkliwie usposobione umysły; najważniejsze wypadki widzą one tylko w zwierciadle własnego serca; drobny kwiatek jest im nie raz cenniejszym niż korona.

W chwili, gdy król znowu na pokoje pani Maintenon się udawał, wszedł paż w barwie rodzinnej Konduszów i przyniósł list xięciu Conti.

„Nie oddalaj się, mój kuzynie; -- rzekł król -- „będę miał wkrótce z tobą do pomówienia. Przywołać pana Torcy.“

Paż pobiegł naprzód, xiążę udał się za nim. Xiążęta i xiężne królewskiej rodziny miały w

Marly bardzo szczupłe męszkania. Zamek był za nadto małym, aby je wszystkie tak wygodnie pomieścić, jakto w Wersalu stać się mogło. Xiężna Bourbon mieszkała bardzo blisko siostr swoich, a to sąsiedztwo wiele ją kłopotalo, ponieważ xiężne nie żyły z sobą w zgodzie. Paź otworzył z lekka drzwi do salonu, którego wszystkie zasłony były spuszczone, i rzekł:

„Wasza xiążęca Mości, oto xiążę Conti.“

Xiężna była samotna i siedziała albo raczej leżała w dużym gockiem poręczowem krześle. Mimo nadejścia xięcia Conti, xiężna ani się podniosła, ani się z miejsca ruszyła.

„Dla Boga, cóżto pani jest! zawołał xiążę. Dla czegoż to milczenie, ta ciemność? Czyś pani chora?“

To mówiąc, rzucił się do nóg xiężny.

„Ludwiku odpowiedziała xiężna z widocznem namiętnem. Ludwiku, mamy się rozstać!“

„Rozstać! i któżby śmiał nas do tego zmusić! W tym razie oparłbym się samemu królowi!“

„Mamy się rozstać, mówię panu; a co najgorsza — że ja nie mogę i nie chce się temu sprzeciwić.“

„Mów pani, mów pani! Dziś wszystko koło mnie tajemnicą! Ale pani, przyjaciółka moja, wiedząc o tej tajemnicy, racz mi ją wyjaśnić, proszę cię!“

„Jestto piękna, wspaniała tajemnica, mój przyjacielu. Jestem szczęśliwą, jestem uradowaną!“ A mówiąc to, rozpląkała się biedna xiężna.

„Zachowanie pani podobne w tym względzie do Delfina; i on w ten sposób ze mną mówił.“

„Wszyscy, którzy pana kochają, będą się przy tem podobnie zachowywali; wszyscy będą się unosili radością, a przecież płakać...“

„Na Boga! zaklinam panię, cóż to znaczy!“

„Więc dobrze, powiem to panu. Jesteś walecznym, wspaniałomyślnym mężczyzną. Ja, słaaba niewiasta, czcilaam zawsze ten charakter, i życie tobie oddałam. Pewien wielki naród uczynił toż samo i oddał ci koronę. Zostałeś królem Polakm i musisz mię opuścić.“

„Pani! zawołał xiążę. Nie przysięgłem, iż cię wiecznie kochać będę? Miałażbyś pani może nie wierzyć mojej przysiędze, i siła mi zastawiać?“

„Ach niestety, nie są to zwodne siła. Usłyszysz to wkrótce z ust króla; dla tego kazał on cię tu przywołać. Zresztą nikt o tem nie wie, prócz Monseigneur. Mój brat powiedział mi to, chcąc mi oszczędzić bolesnej radości w obliczu całego dworu, a chciałam być pierwszą, w powitanu Waszej Król. Mości tem nowem nianem.“

„Mój Boże! Ludwiku! Tracę zmysły. Czyż to wszystko ma być prawdą! I czyż pani myśli istotnie, że wszystkie królestwa tego świata staną mi za spokój mego serca? Uspokój się, moja przyjaciółko. Zostanę.“

„Przewidywałam to,“ -- przejęła xiężna -- i dla tego powołałam pana do siebie. Tak jest, wiedziałam, iż mię tak mocno kochasz, że nawet koronę dla mnie poświęcisz; lecz ja nie chcę takiej ofiary.“

Bo teżto nie jest żadną ofiarą, przysięgam pani. Pomnij, co to za tron, który mię oczekuje. Mogęż ja go moim dzieciom zostawić? Wyniesiesz on mię na równię z innymi samowładnemi monarchami Europy? Nie. Tysięczne przeszkody opierają się temu przedsięwzięciu; musiałbym nie zważać na mnogie, przykre okoliczności, przeciw któ-

rym sumienie moje się wzdryga, a w końcu cóżby mi za to w udziale zostało? Musiałbym opuścić Francję, panię, następcę tronu, którego rządu wynagrodzą mię za doznawane dotychczas krzywdy: znosiłbym męczarnie wieczystego wygnania. Nie, pani, jeszcze raz powtarzam, nie przystaję na to.“

A czy nie zastanawiasz się pan nad tem, iż wszyscy odgadliby powód tego zrzeczenia się? Czy nie zważasz pan, iż przez to nasza miłość, już i tak niezliczonymi otoczona przeszkodami, otrzymałaby ostateczny cios zguby? Ponieważ mię pan zmuszasz do tego, więc wyznam mu już wszystko. Xiężna różne domniemywania, które łada drobnotka stwierdzić może. Zwierzył on się w tej mitrze xięciu Maine. Ten, będąc może dla tego wielkim nieprzyjacielem pana, że jesteś kochanym odemnie, doradził mi, udać się z tem do Króla. Xiążę Maine waha się jeszcze, lecz uczyni to nieochybnie, skoro tylko najmniejsza okoliczność da mu powód do tego, a łatwo pojąć można, iż natenczas będę zgubioną. Zatem przekonujesz się pan, iż musisz przyjąć koronę.“

„O mój Boże! zawołał xiążę. Dla czegoż to zmuszasz mię pani do tej okropnej konieczności? Dla czegoż to kładziesz koronę na sziałę?“

„Ludwiku, Ludwiku, błagam cię, nie opieraj się temu. Czas mija, za chwila król cię przywołać każe, pamiętaj, że jeżeli przyjąć nie zechcesz tronu, zgubą to moją będzie.“

„O, Ludwiku! Już mię chyba nie kochasz!“

Xiężna rzuciła mu się w objęcia.

„Wiem że ja, szepnęła, czego żądam, co mówię! Dopełniam tylko powinności. Rozdzieram sobie i tobie serce. O, nie opuszczaj mnie!“

W tem dał się słyszyć nieznaczny szelest w przedpokoj. Xiężna otarła łzy i przybrała pozór spokojności.

„Nadchodzą Ludwiku; powierzam się twojemu honorowi. Los mój spoczywa w twoim ręku. Teraz, iż cała Europa parzy na nas; uważ, ile winni jesteśmy imieniu, które oboje nosimy, a tem bardziej, ile ty winien jesteś swęj sławie. Cokolwiek postanowisz, ja naprzód na to przyzwalam. Będę godną ciebie, to ci przyrzekam. Teraz idę do wielkiej sali. Tam możesz znaleźć w mojem spojrzeniu zabęte lub pocieche, jak sam tego zechcesz. Rozejdźmy się teraz i nabierzmy odwagi, mój przyjacielu!“

(D. c. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 9 do dnia 10. Sierpnia.

Lewiński Piotr, Zakrzewski Felix, Smoliński Ignacy, Walencik Maciej, z Polski; -- Gradowska Julia, Bernhard Józefa, Schittwans Józef, Luer Wilhelm, Zborowski Prosper hr., z Galicyi; -- Haber Leopold, Prengowski Augustyn, Hoffmann Gustaw, Kalinowski Kazimierz, Julinsberg, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Bartuszek Adolf, Ledochowski Julian, Ostaszewska Magdalena, Jarocka Franciszka, do Polski; -- Grzybowski Władysław ob., Strutyński Bazyl, Bąkowski Jan ob., Folkierski Alexander, Haber Leopold, do Galicyi; -- Jaklińska Marya, do Pruss.